
ΡΟΗ 2012
8ο Πανελλήνιο Συνέδριο "Φαινόμενα Ροής Ρευστών"

Επίδραση Υδατοδιαλυτών Επιφανειοδραστικών στη Ροή Υγρού Υμένα

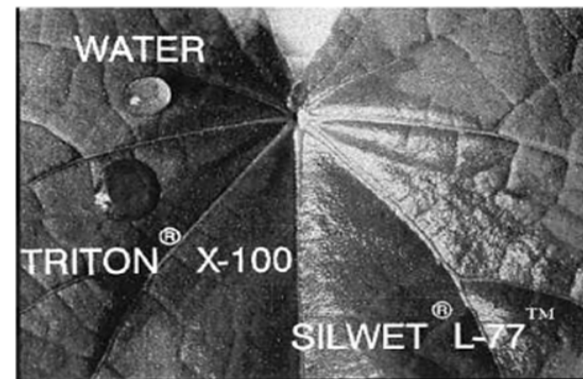
Α. Γεωργαντάκη, Μ. Βλαχογιάννης, Β. Μποντόζογλου
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών
Εργαστήριο Φυσικών και Χημικών Διεργασιών

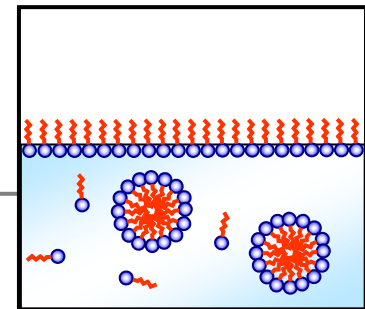
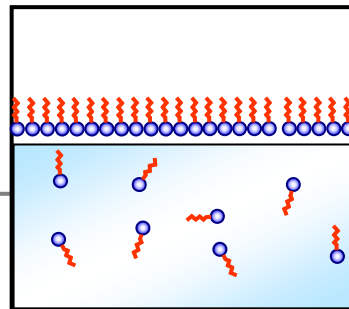
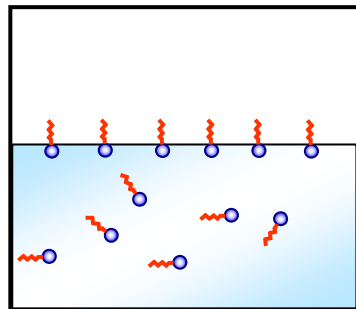
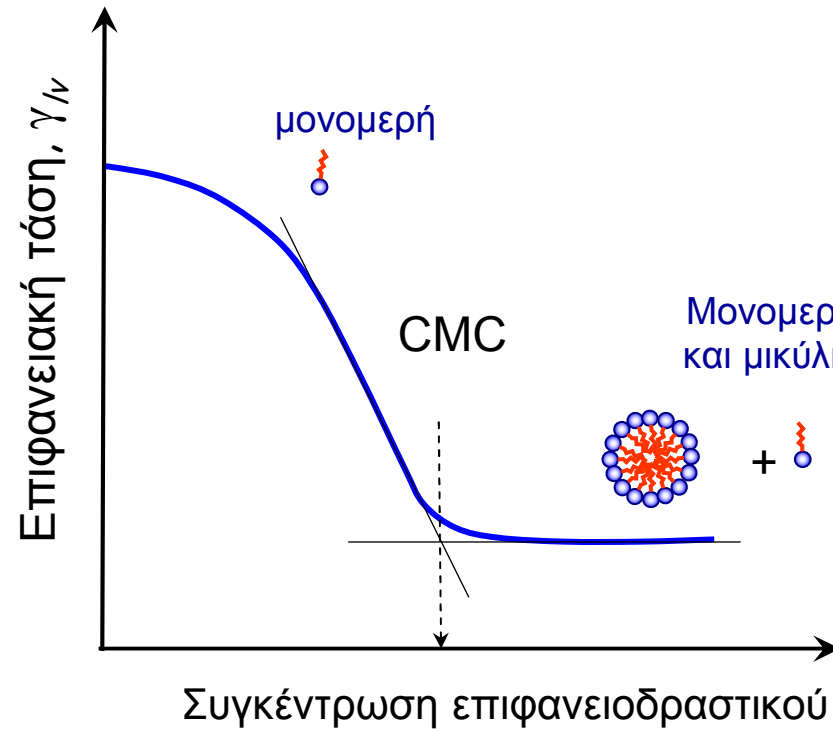
Τι είναι τα επιφανειοδραστικά και πού χρησιμοποιούνται;

Είναι ουσίες που επενεργούν και μεταβάλλουν την επιφανειακή τάση του μέσου στο οποίο διαλύονται

- σε καταναλωτικά προϊόντα όπως απορρυπαντικά, λοσιόν, σαμπουάν, κρέμες
- στη φαρμακευτική : π.χ οφθαλμολογικά κολλύρια
- στη γεωργία: ενισχυτικά για τον ψεκασμό των φυτοφαρμάκων για καλύτερη εξάπλωση

Συμπεριφορά που παρουσιάζουν ανάλογα με τη συγκέντρωση

Μελετάμε πειραματικά τις μεταβολές στη δυναμική της ροής υγρού υμένα με την προσθήκη στο νερό των υδατοδιαλυτών επιφανειοδραστικών:

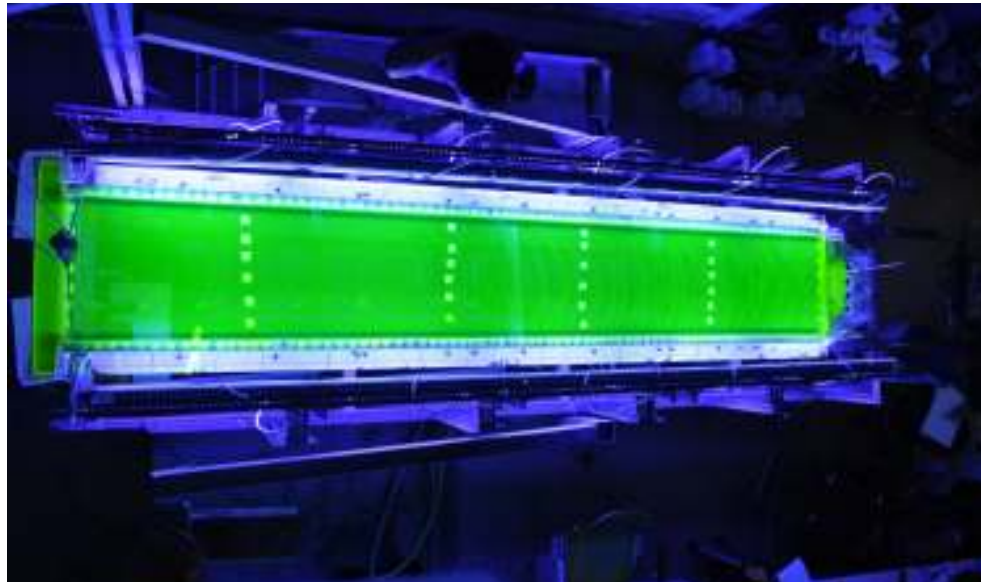
- Ισοπροπυλική Αλκοόλη (IP)
- Sodium Dodecyl Sulfate (SDS)

Έμφαση δίνεται: (a) στην πρωταρχική αστάθεια
(b) στα χαρακτηριστικά των κυμάτων

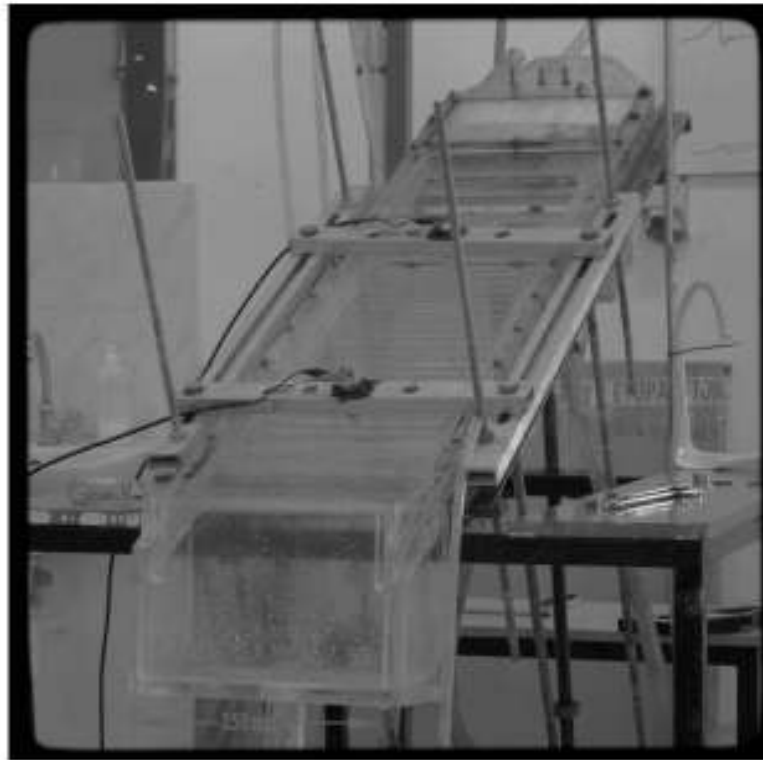
Πειραματικές Διατάξεις

3000 mm μήκος - μέχρι 450 mm πλάτος
γωνίες κλίσης 2-20 μοίρες

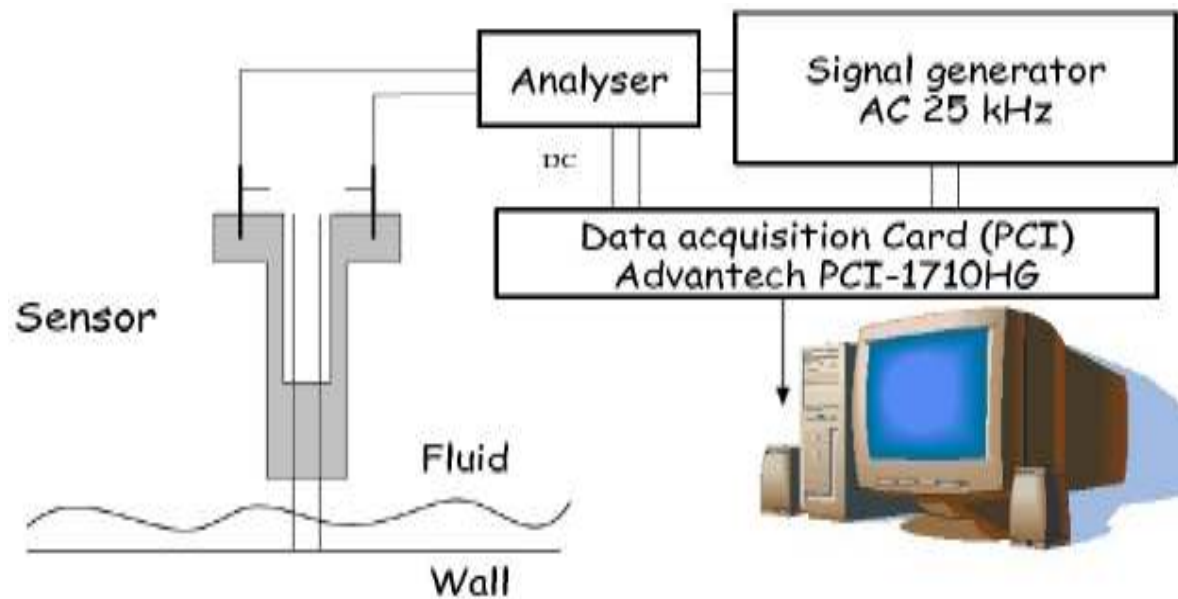

Πειραματικές Διατάξεις

800 mm μήκος - μέχρι 250 mm πλάτος
γωνίες κλίσης 0-50 μοίρες

Χρονοσειρές Πάχους Υμένα Με την
Αγωγιμομετρική Τεχνική

Η επιφανειακή τάση μετριέται με την μέθοδο maximum bubble pressure και την μέθοδο του ζυγού (Du Nouy)

Θεωρούμε δύο κατηγορίες υδατοδιαλυτών
επιφανειοδραστικών

Υδατικά διαλύματα
ισοπροπυλικής αλκοόλης

↓

Το σύστημα μας
συμπεριφέρεται σαν
καθαρό υγρό

Γιατί;

Υδατικά διαλύματα SDS
(Sodium Dodecyl Sulfate)

↓

Το σύστημα παρουσιάζει
επιφανειακή ελαστικότητα
και επιφανειακό ιξώδες

Σύμφωνα με τους Lucassen-Reynders (1969) και Lucassen (1982) , αυτή η συμπεριφορά οφείλεται :

- στη σημαντική διαλυτότητα της αλκοόλης στο νερό η οποία σε συνδυασμό με το χαμηλό ιξώδες του υδατικού διαλύματος, επιτρέπει γρήγορη διάχυση της αλκοόλης ανάμεσα στην επιφάνεια και τον κύριο όγκο του ρευστού

- οι τοπικές μεταβολές της επιφανειακής τάσης που θα μπορούσαν να αποδώσουν ιξωδοελαστικές ιδιότητες στην επιφάνεια είναι αμελητέες για το εύρος των συχνοτήτων που χρησιμοποιούνται στην συγκεκριμένη μελέτη (0.125 - 1 hz)

Αποτελέσματα - Διαλύματα ΙΡ

Ερωτήματα:

- Η μείωση της επιφανειακής τάσης επηρεάζει την ευστάθεια;
  - Υπάρχουν μεταβολές στο ύψος και στη μορφή των κυμάτων;
-

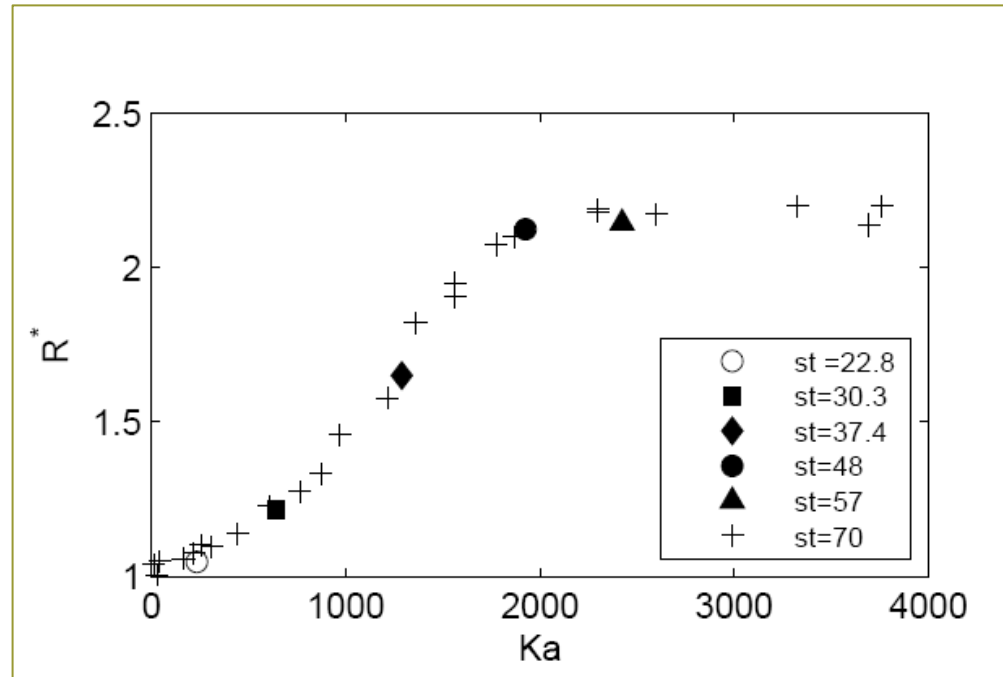
Παράμετροι Πειραμάτων

Ρευστά: Υδατικά Διαλύματα Ισοπροπυλικής
Αλκοόλης : 2.5, 5, 15, 30, 70 % wt

Συχνότητες Διαταραχών: 0.167 hz

Πειραματική Διάταξη: μικρό κανάλι

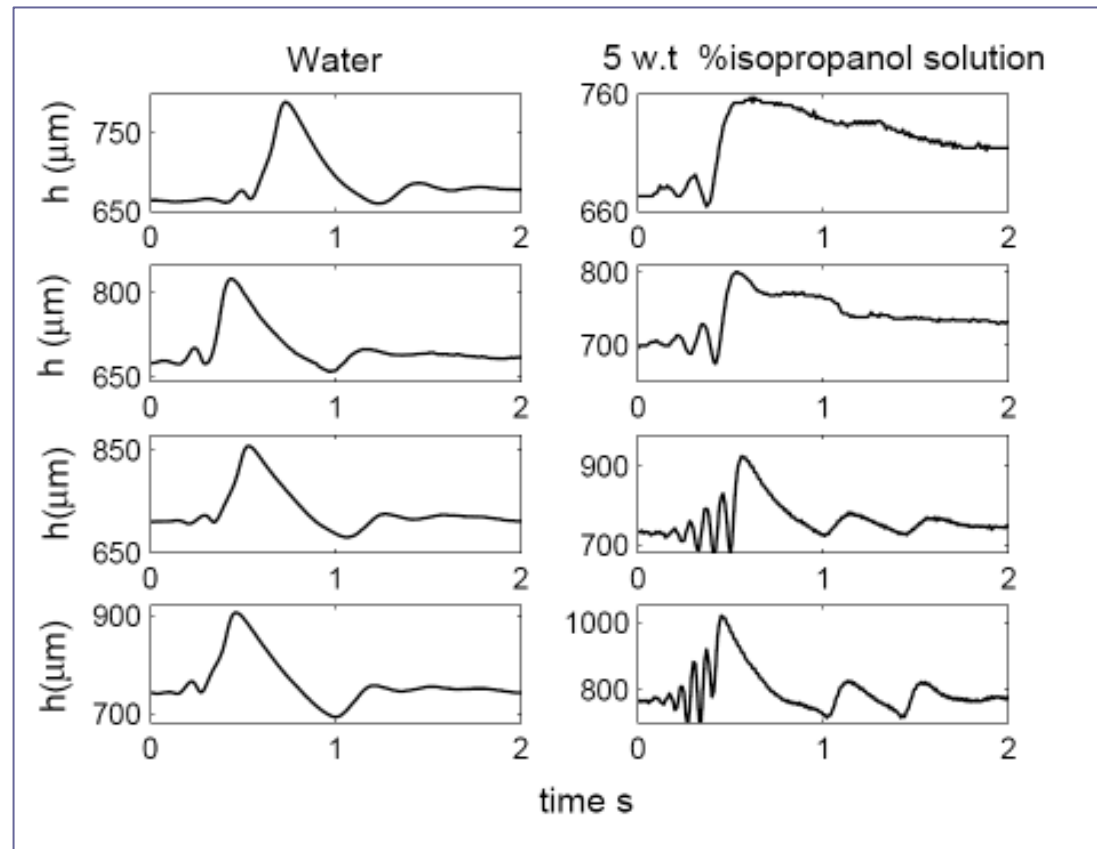

Σε πρόσφατη δημοσίευση, [Georgantaki et. Al, Phys. Rev E (2011)] αποδείξαμε ότι η πρωταρχική ευστάθεια σε κανάλια πεπερασμένου εύρους είναι συνάρτηση του αριθμού Karitza $Ka = \sigma / \rho g l^{1/3} \nu^{4/3}$ [τριχοειδής / ιξώδης τάσεις]

Η προσθήκη της IP δεν έχει καμία άλλη δυναμική επίδραση, εκτός από τη μείωση της επιφανειακής τάσης

Μορφή - Μέγεθος Κυμάτων

Χαμηλής Συχνότητας, ασταθείς διαταραχές, εξελίσσονται σε μοναχικά κύματα με πολύ καλά σχηματισμένους πρόδρομους τριχοειδείς κυματισμούς

Σύγκριση σε ίδιο δ ανάμεσα στο νερό (1^η στήλη) και σε 5% w.t διάλυμα IP solution (2^η στήλη). Ο αντίστοιχος δ για κάθε γραμμή είναι 18, 20, 25, 28

$$\delta = Re^{11/95} Ka^{1/3} 3^{7/9} \rightarrow \text{ανηγμένος αριθμός Reynolds}$$

Μορφή - Μέγεθος Κυμάτων

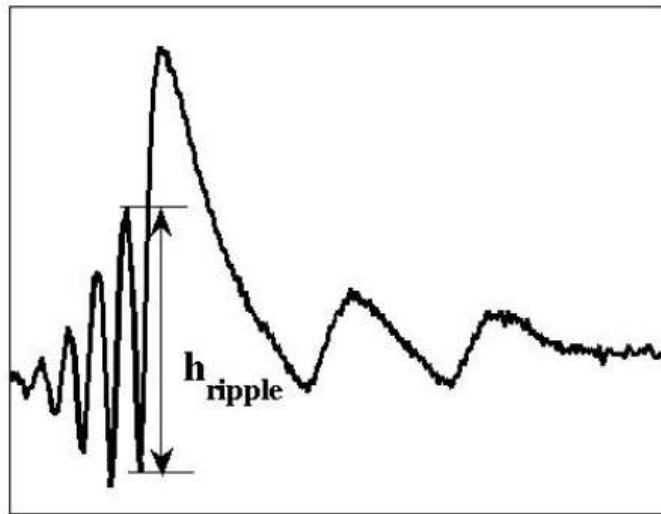
Τα τριχοειδή κύματα σχηματίζονται περισσότερο ευδιάκριτα και μεγαλύτερα σε μέγεθος στα διαλύματα ΙΡ, από ότι σε καθαρό νερό, παρόλο που το τελευταίο έχει υψηλότερη επιφανειακή τάση (70 mN/m σε σχέση με 48 mN/m που έχει το διάλυμα της προπανόλης).

Εξήγηση:

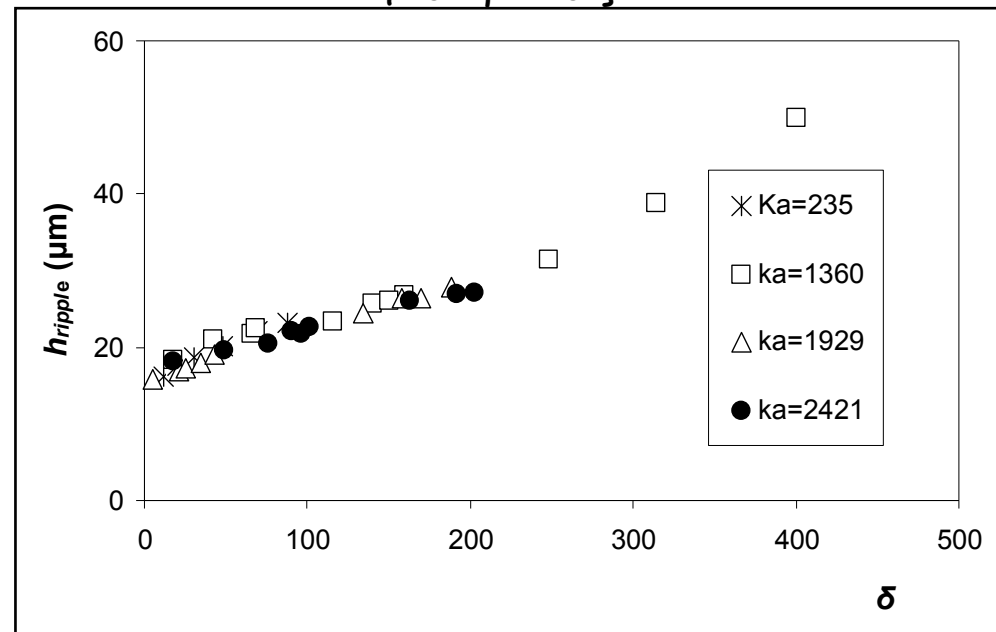
Αυτό μπορεί να αποδοθεί στην γνωστή "ανώμαλη" συμπεριφορά του νερού, η οποία δημιουργείται από την προσρόφηση στην επιφάνεια διάφορων ακαθαρσιών, οδηγώντας σε μη επαναλήψιμα αποτελέσματα [B. E. Anshus & A. Acrivos, 1966 και E. H. Lucassen-Reynders, A. Cagna & J. Lucassen, 2001],

Μορφή - Μέγεθος Τριχοειδών Κυμάτων

Ορισμός του μεγέθους των ripples as h_{ripple}

h_{ripple} σε συνάρτηση του δ για διάφορες συγκεντρώσεις IP

Αποτελέσματα - Διαλύματα SDS

Ερωτήματα:

- Τι αλλάζει στο μέγεθος και τη μορφή των κυμάτων με την προσθήκη επιφανειοδραστικών;
  - Είναι το μήκος εξέλιξης σημαντικό;
  - Πώς επηρεάζεται η ευστάθεια;
-

Παράμετροι Πειραμάτων

Ρευστά: διαλύματα SDS με συγκεντρώσεις : 0.05, 0.1, 0.2, 0.3, 0.4, 0.5 CMC*

Συχνότητες Διαταραχών: 0.125, 0.25, 0.5, 0.75, 1 Hz

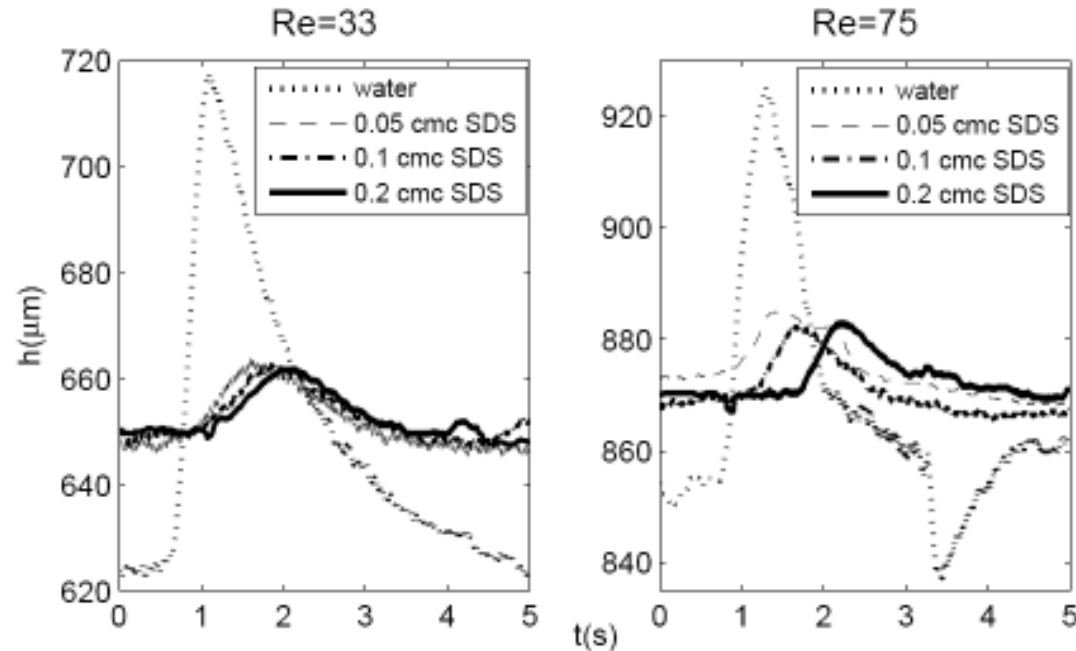
Πειραματικές Διατάξεις: και οι δύο

*CMC κρίσιμη συγκέντρωση σχηματισμού μικκυλίων, προσδιορισμένη πειραματικά από τους Duangprasert et al. (2007) ως 2.75 g/Litter

---

Απόσβεση

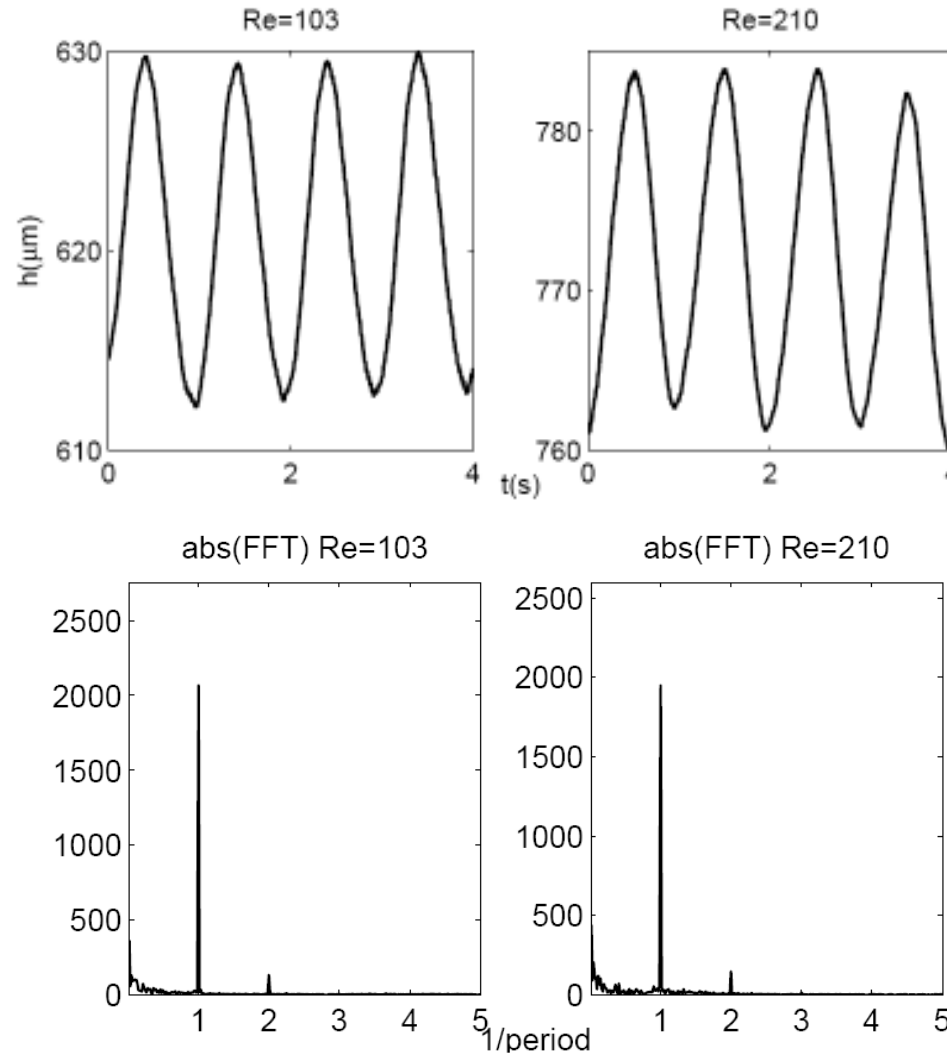
Πολύ δραστική μείωση των διαταραχών που επιβάλλονται στην είσοδο

μικρό κανάλι.
γωνία κλίσης $\theta=2^\circ$, συχνότητα
διαταραχής $f=0.167$ Hz στα 50 mm
από την είσοδο της ροής

Μορφή Κυμάτων

Για συχνότητες 0.5, 0.75, 1 hz για όλους τους αριθμούς Re

μικρό κανάλι. $\theta=7^\circ$, συχνότητα διαταραχής $f=1$ Hz στα 550 mm από την είσοδο της ροής
διάλυμα: 0.1 cmc

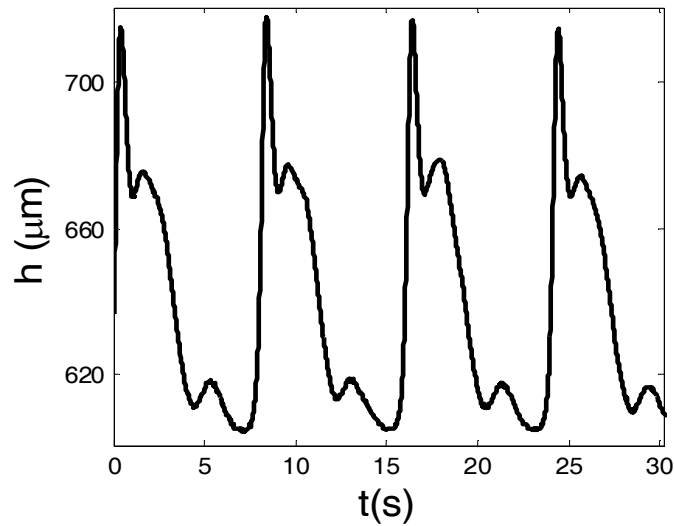
ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ

Παρατηρήθηκαν για συχνότητες 0.125, 0.25 Hz:

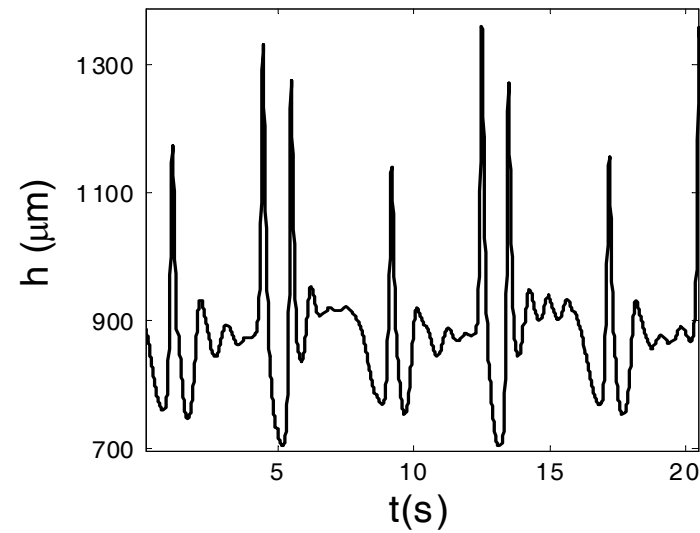
0.125 Hz $\rightarrow$ για $Re > Re_{cr}$

0.25 Hz $\rightarrow$ για $Re > 1.3 Re_{cr}$

Re=104

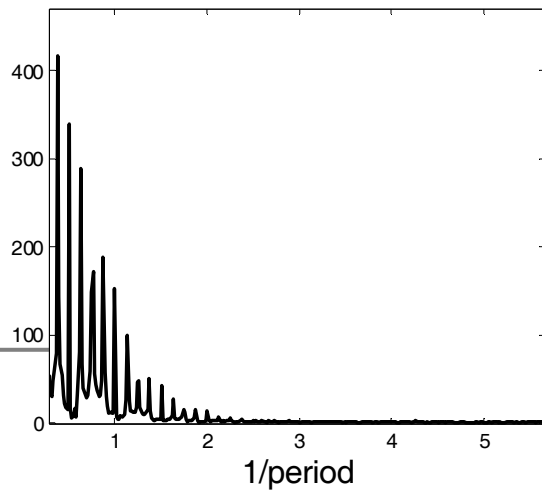

Re=277

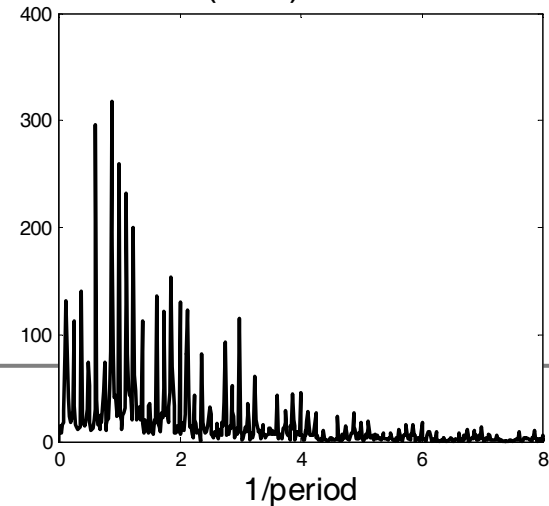

0.3 cmc,
0.125 hz,
 $\theta=5^\circ$

abs(FFT) Re=104

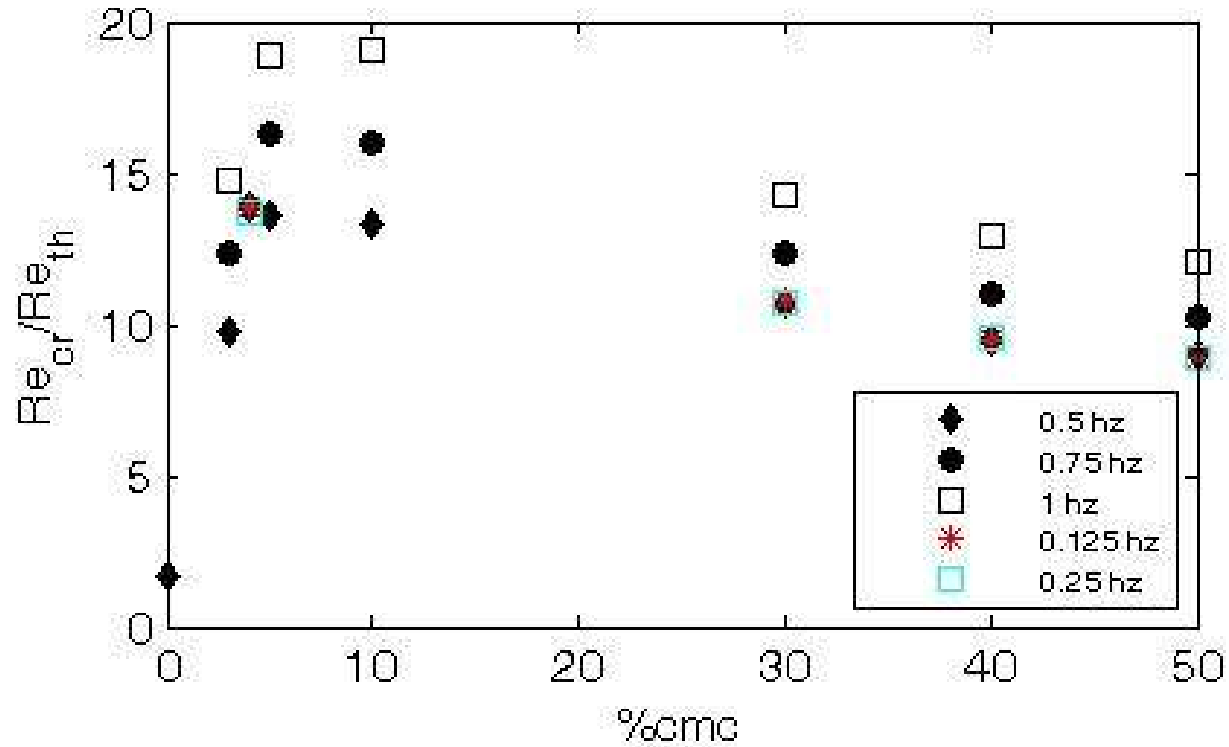

abs(FFT) Re=277

Αποτελέσματα Ευστάθειας

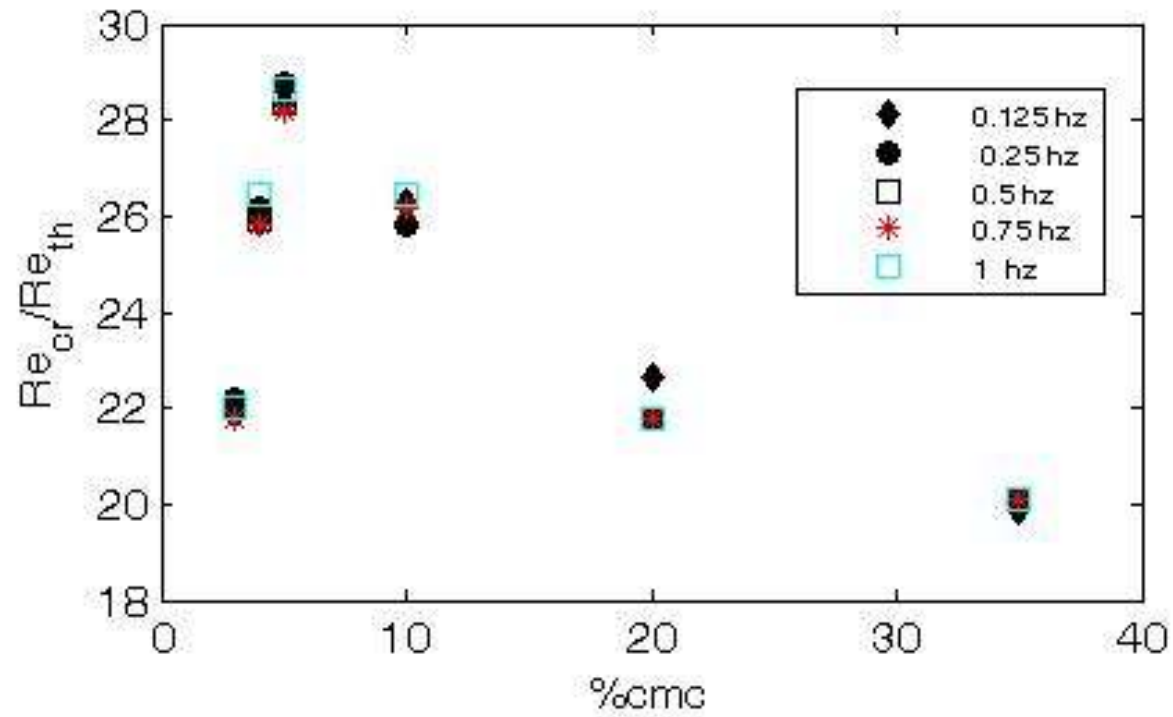
5 μοίρες γωνία κλίσης

Re_{cr}/Re_{th} για το νερό ≈ 1.2

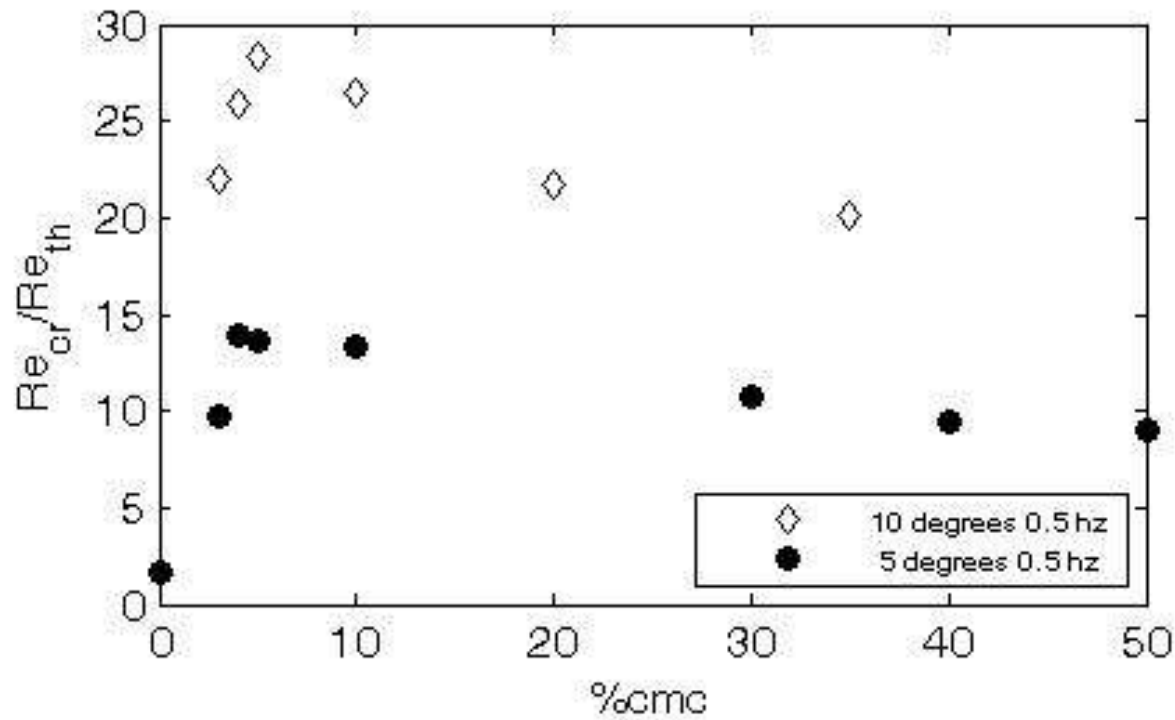
Αποτελέσματα Ευστάθειας

10 μοίρες γωνία κλίσης

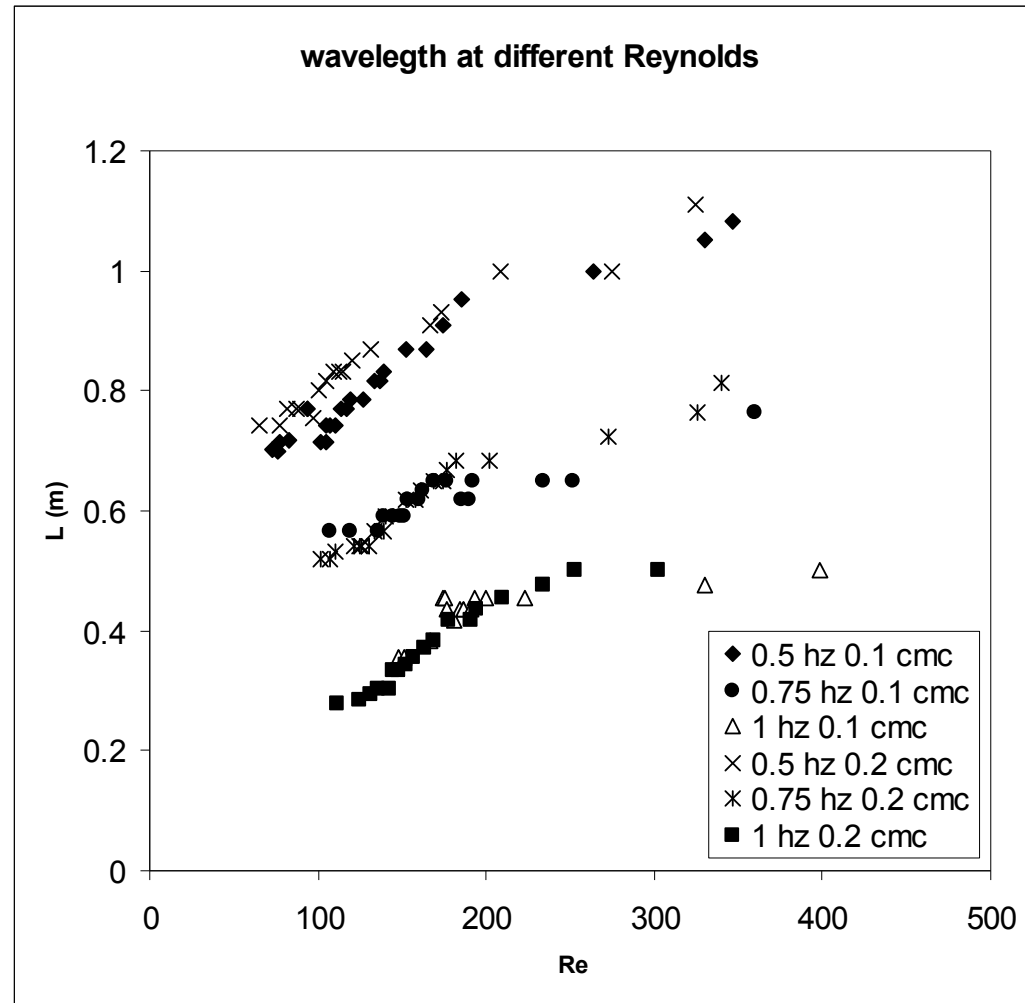

Re_{cr}/Re_{th} για το νερό ≈ 1.2

Αποτελέσματα Ευστάθειας

Re_{cr}/Re_{th} για το νερό ≈ 1.2

Δεν επηρεάζεται από τη συγκέντρωση του επιφανειοδραστικού μέσο μήκος κύματος > 0.5 m $\rightarrow$ long wave instability

Σύνοψη Αποτελεσμάτων

Διαλύματα ισοπροπυλικής αλκοόλης:

- το σύστημα συμπεριφέρεται σαν καθαρό ρευστό
- έχουμε εμφανή δημιουργία πρόδρομων τριχοειδών κυμάτων
- τα τριχοειδή κύματα είναι συνάρτηση του ανηγμένου αριθμού Reynolds δ

Διαλύματα SDS:

- ισχυρή απόσβεση των διαταραχών εισόδου
- κυρίαρχες δομές → ημιτονοειδή κύματα πολύ μικρού ύψους - υπάρχουν εξαιρέσεις για πολύ μικρές συχνότητες
- το όριο ευστάθειας είναι 8-10 φορές αυξημένο σε σχέση με το νερό. Παρουσιάζει ένα μέγιστο στα 0.04 cmc και μετά, παρατηρείται μια πτώση σε σχέση με την αύξηση της συγκέντρωσης του επιφανειοδραστικού
- σε μικρές συχνότητες (0.125, 0.25, 0.5 Hz) δεν παρατηρείται διαφορά στο όριο της ευστάθειας
- έχουμε αστάθεια μεγάλων κυμάτων

Η παρούσα έρευνα έχει συγχρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) - Ερευνητικό Χρηματοδοτούμενο Έργο: Ηράκλειτος ΙΙ . Επένδυση στην κοινωνία της γνώσης μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

